

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: موسی الرضا خوشحال، ۱۳۹۷

بررسی جایگاه قاعده‌ی لاضرر در نکاح

قاعده لاضرر از جمله قواعدی است که پویایی و جامعیت سیستم حقوقی اسلام را تأمین کرده است و می‌تواند راهگشای مشکلات نوپیدا باشد. در طول تاریخ فقهات این قاعده همواره مورد توجه فقها بوده است و اجمالاً تشریع بسیاری از احکام عبادی و معاملی براساس آن صورت گرفته است. تأثیر این قاعده در قوانین مدنی ایران غیرقابل انکار است. به محض انعقاد عقد نکاح، روابط زوجیت و حقوق و تکالیف ناشی از آن میان طرفین برقرار می‌شود. با وجود این فقه فقه اسلام و بالتبع آن قانون گذار ایران در مواردی زوجه را از تمکین خاص در برابر زوج معاف دانسته است. قانون مدنی ایران صرفاً در فرض ابتلای زوج به امراض مقاربتی، به صرح عدم تمکین خاص را جایز دانسته است؛ حال آن که فروض متعدد دیگری موضوع حکم مقنن قرار نگرفته است؛ فروضی چون تشدید بیماری زوجه یا تأخیر در بهبودی وی در نتیجه الزام به تمکین خاص، بیماری مسری زوج یا وجود برخی انحرافات جنسی در وی. در چنین مواضعی با استناد به قاعده لاضرر باید به جواز زوجه در عدم تمکین خاص حکم داد. هر چند اصلاح قوانین حاکم و به ویژه تصریح به برخی مصادیق بارز، ضروری است.

کلیدواژه‌ها: قاعده لاضرر، نکاح، فقه و حقوق، خانواده

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۰۷۹۶۲۰۰۹

تاریخ دفاع: ۱۳۹۷/۰۴/۱۲

رشته‌ی تحصیلی: الهیات و معارف اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر محمود غفوری‌نژاد

M.A. Thesis:

Checking the position of the wicked rule in marriage

Fate and Loss is one of the rules that has ensured the dynamism and comprehensiveness of the legal system of Islam and can provide the basis for new problems. Throughout the history of jurisprudence, this rule has always been a matter for jurists, and it has been the summary of many of the rules of worship and the process based on it. The impact of this rule in Iran's civil law is undeniable. As soon as the marriage contract is concluded, the marital relationship and rights and obligations arising from it are established between the parties. Despite this, the Islamic jurisprudence and, moreover, the Iranian legislator, in some cases exempted the wife from specific adjournment to the couple. Iran's civil law is merely permitted by the mere assumption of sexual partnerships to explicitly exclude

certain admission, while numerous other assumptions are not subject to the rule of law; assumptions such as exacerbations of a woman's illness or delay in her recovery as a result of the requirement for specific obedience A pair of contagious diseases or some sexual deviations. In such positions, according to the rule of lawlessness, the wife's permission should be ruled out in the non-compliance. However, it is necessary to amend the rules of the law and, in particular, to specify some obvious examples.